

SZERKESZTŐI IRODA:
Belkőzép-utca 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:
Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt. || Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. || Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az „Ellenzék” perselye.
(1886. április óta.)
Az erdélyi Kulturgyletnek:
Nemessányi Vilma gyűjtése Gyéresen (lásd mai ujdonságunkat) 30 frt 45 kr.
Mentovich Gyuláné krajczárjai egy évre 3 frt 65 kr.
Összeg: 34 frt 00 kr.
Ehez adva az eddigi kimutatást 3675. frt 44 kr.
Együtt: 3709. frt 44 kr.

A román vámszerződés ügyében.)

II.
És most átmegyek a romániai szerződésre. Románia fekvése, Dunája és Fekete Tengere e szerződés megítélésénél komolyan számba veendő faktorok. Románia tengeri kikötőjében még az 1882 —1883-ik évben 600 tengeri gőzös fordult meg, 478,000 tonna terhet vitt onnan ki, már az 1886-ik évben 906 tengeri gőzös 899,328 tonna teherrel és mintegy 600 vitorlás hajó mintegy 200 ezer tonna teherrel, körülbelül 400,000 tonnára tehető, mi a vámszerződés fölbontásával töllünk eltereltetett; ebből a forgalmi eszközeinknél való veszteség, szeszyáraink és malmainknál mutatkozott veszteség, illetőleg nyereség hiány aligha a yers terményeink viszonylagos árai közötti különbözetet messze túl nem haladja, valamint kivitelünk teljes megakadása mellett a forgalmi eszközöknél magyarországi és ausztriai iparvállalatok veszteségei és a vámjövedelemnek O-ra való leszállása megdöböntő számokat mutatnának föl; nem azért, mintha e számokat megközelítőleg meghatározni nem bírnám és azok realitása iránt minden kételyt eloszlatni nem tudnék, hanem mert e számoknak egyoldalú fölemlítését az ügyre nézve ez idő szerint károsnak tartom, azért maradnak azok tollamban. Nem kis jelentőségű, mert innen és túl a lakosok ezreinek, hogy nem mondjam százazreinek képezte az ugynevezett határszéli forgalom kereseti kuttforrásait, e forrás kiapadása innen és túl a pénzben kifejezhető összegben kívül nagy közgazdasági kárt okozott.

Szerbiával fennálló kereskedelmi szerződésünk; mert Szerbia és Románia között szintén szerződéses állapot áll fenn, védekezésünköt a romániai yers terményekkel szemben igen nagy

*) Az első cikket lásd lapunk 38-ik számában. Szerk.

résben illuzóriussá teszi, és vámháborunk káros következményeit Romániára alig érezhetőnek méréskli. A tenger és a szabad Duna Európa összes államai-val a legközvetlenebb összeköttetésbe hozza Romániát, egyszóval kereskedelmi és közgazdasági érdekeinek, töllünk független érvényesítésére módokkal és eszközökkel bír Románia. Ha pedig ez így van, mit elvitázni nem is lehet, akkor helytelen kereskedelmi taktika az, mely az ország kereskedelmi és közgazdasági érdekeinek háborut izenve, ez országot érdekeivel mesterségesen Európa azon piaczára tizi, hol legnagyobb sikerrel concurálhat velünk, és azon államok karjaiba kergeti, melyek iparuk és kereskedelmükkel a román piaczon ez ideig csak áldozatok árán tudtak velünk versenyezni, de a vámháboru folytán minket teljesen kiszorítva, azt teljesen monopolizálni fogják.

Erdélyhez távol esik az egyetlen magyar tenger a fumei kikötő, Galacz közelebb van hozzánk; de arra minden vasuti össze köttetésünk, az Alduna, hol kis Oláhország és Bulgária meg Konstantinápolylya legrövidebb összeköttetésbe juthatunk, Petroszentől alig van 120 kilométernyire; de erre nincsen összeköttetésünk és árunk e vidékekre 5—6 száz kilométer kerülővel jutnának el, ha egyáltalában kiviteli kísérleteket tennénk.

Tengerink buzánk árát soha sem a román buza és tengeri árak szabályozták, hanem indirekte az európai, direkte az alföld gabona árai; mert Románia e nemű terményei, mint az „Ellenzék” cikke igen helyesen kiemeli a tengeren sokkal olcsóbban jutottak el és jutnak el ma is az európai nagy gabona piaczkora, mint a mienkek, és a román termények tulnyomó része, mint Románia kiviteli adatai bizonyítják a multban sem gravitált monarchiánk felé. A szesz gyártás, melynek meggyökereztetésére Románia részint belintézkedések, részint nagy kiviteli prae-miumok által egy új lendületet adott, ma holnap egy virágzó iparág fog lenni Romániában és ennek elmaradhatatlan előnyös kihatása lesz ugy a mezőgazdaság, mint az állattenyésztés emelésére. S ha az évig fogjuk is emelni a vámsorompókat, ennek hatása akár vámháboru, akár vámszerződés lesz — reánk kimaradhatatlan lesz. És éppen azért, mert Románia erejét ösmerem, és azt kicsinyleni hajlandó nem vagyok, tartom helyesebbnek, hogy Románia kereskedelmi és közgazdasági érdekeivel államunk és monarchiánk érdek-

sphaerájába vonassék be, mint azt, hogy egy oly háboru folytatassék, mely a béke minden előnyeinek elvesztése mellett a háboru sikeres eredményei iránt is minden kilátást nélkülöz.

Igaz az „Ellenzék” azon állítása is, hogy a keleten alig van konzulaink között valaki, ki monarchiánk és kivált államunk kereskedelmi és közgazdasági érvényesítése iránt garantákat nyújtson; de még olyan is alig van, ki érdekeinkről halvány tájékozottsággal bírna. Azonban ezen még az esetben is kell segíteni, ha Romániával vámháboruba állunk és ezen fogyatkozásnak nem surrogatuma a szerződésen kívüli állapot, hanem éppen ez egyik fő oka, hogy a háboruba akarva nem akarva bele sodortattunk, mert nem volt senki, ki érdekeink védelme, vagy azoknak a román érdekekkel való összeegyeztetése iránt komoly és hatályos működést fejtett volna ki.

És nemcsak e cikkkben, hanem beszédemben is igyekeztem annak kifejezést adni, hogy a romániai szerződés megkötésében nagyobb mértékben kollidálnak az osztrák és magyar érdekek egymással, mint ezek bármelyike a román érdekekkel. A letelt szerződés legnagyobb hiánya éppen az volna, hogy a szerződésből folyó áldozatok oroszán része, a mi vallainkra hárult a szerződésből folyó előnyök legjelentékenyebb része az osztrákok zsebébe került. Már a szerződés alapja a súly-vámok meglevő iparunk prosperálását csak nem lehetlenül tették; míg az érték-vámok alapjáni szerződés a magossabb és a kezdetleges ipart egyenlően terhelték volna, addig a súly-vámok alapjáni szerződés az osztrák gyáriparnak a mi iparunk fölött csak praemiumot biztosított. A míg a yers-termények és állatok behozatala a mi gazdasági terményeinknek és állatainknak konkurencziát csinált, az osztrák fogyasztási területnek előnyére vált. Az állatbehozatalnál az osztrák és a magyar határon való különböző értelmezése az állategészségügyi törvénynek, a szerződés határozatainak különböző érvényesítése ez alkalomnál mutatta czáfolhatatlanul meg, hogy az a mi esetleg nekünk kár, az Ausztriának haszon; de ez volt az is mi Romániában erőt adott azon feltevésnek, hogy a szerződés kijátszása e monarchia két államában különböző méltánylatban részesül, és ennélfogva annak megtorlása a monarchia súlyához mérten bekövetkezni soha nem fog. E feltevésökben nem is csalódtak. Mig fo-

gyasztási területeink kihasználása, és indirekt állami jövedelmeink önállóbb kezelése iránt a Monarchia másik államával méltányos kiegyezésre nem jutunk, addig a külállamokkal is helyes alapokon való szerződések kötése ha teljesen kizárva nincsen is, de tetemesen meg van nehezítve.

Horváth Gyula.

Politikai hírek.

Az igazságügyminiszter programja. Fabinyi Theofilnak, az új igazságügyminiszternek tegnap nyíltot alkalmá felvilágosítani a nemzetet ama reformok felől, melyeket a jövőben létesíteni szándékozik. Az igazságügyi tároza költségvetésének tárgyalása folyamán Fabinyi miniszter tegnap részletesen nyilatkozott reform tervei és munkaprogramja felől. Az igazságügyi állapotokról elmondott beszéde azt bizonyítja, hogy a létező hiányok és bajokról tudomással bír, most tehát csak az a kérdés, hogy ama hiányok és bajok megszüntetésére nézve alkotott e magának megfelelő terveket a jövőre nézve, s fog-e olyenné reformokat behozni igazságszolgáltatásunknak jelenleg nehezen mozgó organismusába, hogy valahára egészegeesebb fellendülés váltsa fel a jelenlegi stagnációt. Fabinyi többek között a polgári és büntető perrend reformját, a szabamiség és közvetlenség behozatalát s börtönök építésére nagyobb összegű kölcsönt jelölt meg, mint oly reform pontokat, melyektől igazságügyünk javulását reméli. A két első reformot magunk is helyeseljük, de abban az irányzatban, mely börtön építéssel akar javítani a magyar jogszolgáltatásügyen már egyáltalán nem vagyunk képesek az egészegeese fejlődés elemeit felismerni. Fabinyi ur reform terveire legközelebb-ről még visszatérünk.

A delegációk A hivatalos lap mai száma közli a legfelsőbb királyi kéziratokat, melyek értelmében a delegációk márczius hó elsejére Budapestre összehívatnak.

A kiegyezés. Az Ausztriával kötendő vám- és kereskedelmi szerződés tárgyában jelenti az „Országgyűlési Értesítő,” hogy az osztrák minisztériumtól e tárgyban legközelebb átirat intéztetik a magyar kormányhoz. A nevezett forrás szerint Bécsben remélik, hogy a megegyezés a főbb kérdésekre nézve még az országgyűlés szétoszlása előtt létrejön.

Ausztria-Magyarország és Oroszország. A Reuter ügynökségnek Pétervárról a következőket jelentik: Ausztria-Magyarország és Oroszország között legutóbb annyira javultak a viszonyok, hogy már nem tehető fel, hogy Ausztria-Magyarország casus belvivé tenné Bulgáriának orosz részről való

KIADÓ - HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33. szám.

HIRDETESI DIJAK

Egy centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyílttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

esetleges megzsalását. Ausztria-Magyarorszá az orosz hadsereg ellen mit sem tehetnek Bulgáriában, anélkül, hogy utját Szerbiában keresztül ne vinné, a minék pedig a szerb lakosság mindenesetre ellenszégülne. Milánkirely helyzetét Ausztria-Magyarországhoz való hajlandósága miatt bizonytalannak tekintik.

Az orosz okkupációt Bulgáriában különböző állónak mondják, minthogy kétségtelen, hogy a porta által tett kiegyezési kísérlet, teljes hajótörést szenvedett. Azt is beszélik, hogy a bécsi és a pétervári kabinet közt az okkupációra nézve már megegyezés létesült s általában el van háritva a két állam közötti összehatkozás veszélye. Bécsből azonban ez állításokat alaptalanoknak mondják s azt hirdetik, hogy a helyzet még mindig a leg komolyabb.

A képviselőházból.

Budapest, febr. 21.

A ház mai ülésén a közoktatási tároza költségvetése letárgyaltatott, s kezdetét vette az igazságügyi tároza költségvetésének tárgyalása. Jelenlékeny mozzanata volt az ülésnek Fabinyi Theofil igazságügyminiszter beszéde, ki részletes munkaprogrammot adott jövő terveit illetőleg.

A napirend előtt az elnök felolvasta a minisztrelnök átiratát, mely a delegációknak egybehívásáról szól. Madarász József napirendre kéri kitűzteni a miniszterelnök átiratot alaki tekintetből, de miután az elnök megnyugtatólag válaszol, kérelmetől eláll.

A napirend megkezdetvén, a honvédelmi törvényjavaslat harmadszor is megszavaztatott.

Göndöcs Benedek a kultusz-budgetnél az elemi iskolák hiányos oktatási rendszeréről és az ipariskolák czáltalán fönnállásáról szól.

Lukács Gyula a horvát tannyelvnek a somogy megyei elemi iskolákban való alkalmazása ellen szólalt fel, mely állításával Szalay Imre polemizált.

Barla József a tanítói nyugdíj- és gyámalaptételnél azon visszás állapotokról szólott, melyeket a nyugdíjtörvény a tanítók nyugdíjazásánál létre hozott. Kéri a minisztertől a nyugdíj törvény revizióját.

Treyort Ágost beszédében az előtte szólott képviselők mindegyikének válaszol, s ezzel a tételek megszavaztatván, e tároza költségvetése elintéztetett.

A közoktatási költségvetés letárgyalása után következett az igazságügyi, mely fölött szintén egy hosszúnak ígérkező általános vita indult meg. Busbach Péter előadó megnyitó beszéde után Fabiny miniszter általános figyelem között tüzetesen és behatóan adta elő munkaprogramját, kiterjeszkedvén minisztrelségének eddigi működésére,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCÁJA.

1887. február 22.

Egy emlékkönyv.

Jászay Mari tegnap fejezte be vendégszerelését Kolozsvárt. Az előadás egyszerűsége mind a vendégművész jutalomjátéka vala. A közönség még az orchester helyét is elfoglalta. A Liszt hangversenye óta ilyen zsúfolt házat nem láttunk. Bokréta és koszoruk mellett egy szép album nyújtatott át nyílt színen a nagy művészek. Az albumet Mihálsi Mimi kisasszony tervezte s küldte szét a művész tisztelőihez, hogy emléksoraikat bele írják. Innen van, hogy a kisasszony emléksorai ajánlást is foglalnak magukban. Alább közöljük az album válamenyi emléksorát azon költemény kivételével, melyet Kovács Gyula írt, s a melyet már lapunk tegnapi számában közöltünk.

Művészno vagy, de nem a kö köznapi értelmében. Ihleteség azok fölé emel, kik virágabbárral ünneplévk. Te nagyobb vagy azoknál; jutalmad szebb legyen!

Mulandó a virág, örök örök az emlékezet. Fogadd e sorokat, azoktól kik írták s tölem ki gyűjtöm e hosszú méltó emléket.

Mihálsi Mimi.

A művészet világának alantos régióiban sok az árny, s kevés a fény. A fensőkben az árny fokozatosan apad, a fény nő. A legmagassabbakban többé nincs is árny csak fény.

Ez emléksorok egy oly művésznőnek szólnak, kinek homlokát a muzsák csókja illelt s ki e csók által arra lón elhivatva, hogy fölemelkedjék s uralkodjék a művészetnek árnyéknélküli fénytel teltt hónapban. Az

elröppenő időt tul élő művésznőnek ragyogása előtt hódolattal meghajlok.

Szász Domokos püspök.

Szenvedések árán, harczok közt vívódva Tanultál repülni, itt alant a porba.
Voltál megálazott, letipott, elgyötört;
Lásdád, mily nyomorult, mily hitvány ez a föld!
És ha ma királyok jönneknek elődbe,
Hatalmuk ha biborpalásttal befödne!
Ha előtted állna a gyémánt korona:
Szárnyaidat, tudom, mégsem adnád oda.

Szász Gerő.

Világnak látványát keresi a férfi,
Legtávolabb zúgát kutatja, megkérdi;
Szenvedély örvénye ha megnyílt szívében,
Ezt a szép világot meg nem érti még sem.

Te az örök évtát játszva magányozod,
Csodás mélységeknek világát föltárod:
Világát gyönyörnek, szerelemnek, vágyanak...
S érezzük szépségét ennek a világnak.

Hegedűs István.

Hiszem, hogy küldve vagyunk. Kevesen a neve térsre, sokan a sárára. Az emésztő szenvedélyeket ábrázoló művésznő arra, a mire a sirdombon nőtt virág: hogy édes szó virágával takarja el a gyászt.

Petelei István.

A színművészet magasztos értelmében fellogva, eszményíti az élet prózáját. Ön e művészetet a maga teljes fenségébe gyakorolja. Hálás köszönet az elragadó játékokért, melyek egy szebb, költőibb világba varázsolva, oly igen nagy szellemi életet szerzenek.

Lóvei Klára.

Közönséges értelemben erős az, a ki országokat hódít meg; bölcsnek szerint az, a ki önmagának parancsolni tud s az élet küzdelmeit és szenvedését bátor lélekkel kiállja; — de szerintem mindezeknél erősebb egy valódi tragikai művész, mert ezt az életet kétszer e küzdi és szenvedti át: egyszer e nagy világban, egyszer meg a színpadon.

Csernátory Gyula.

Szépét, nagyot csak a fájdalom és művészet terem.

Ajtai Albert.

A nagy művész a szenvedő emberiségnek egyik jöltetője.

De Gerendó Antonina.

Welch ein Glanz erblüht der Zauberkraft!
Wie eine Pfirsich frisch und voller Saft!
Die feingezogen, sein geschwollenen Lippen!
Man möchte wohl an solchen Becher nippen!
K. Ki beszél az én szájjammal?
F. Én. (Göthe.)

Bocsánat a német szóért, de zsenit csak a maga nyelvén lehet beszéltetni.

Dr. Brassai Sámuel.

A vígág üdítő, a tragédia felemelő.

B. Bánffy Dánielné.

Azt mondják, hogy a színpad művésze csak egyetlen estély s hatása csak egy est hallgatóié. Én ezt nem hiszem. Aki egy korba miként te egy nemzetet emel szavaddal, annak hatása örökre szól, mert valahányszor utánna valaki a magyar színpadon meg-
rizza a sziveket, Te mindannyiszor ujra megjelenés ott; mert a Te hangod és művészeteddel kell ott szólnia, hogy igazán szóljon.

Ferenczy Zoltán.

Más hódítók nyomán foly vérpatakja,
Zord dühök ellen még a könny se véd.
Nem fáj a köny a mit muzsád fakasztja
S meggyógyítod a szív fájó sebéit.

Szász Béla.

Haladj tovább itt, szép lelkednek
Követe szent sugallatát;
Alkoss miként a tehetségnek
Erre az ég hatalmat ad!
Mi mindnyájan híven kísérünk,
Mosolygunk és sirunk veled;
Oly szépen tudsz beszélni nekünk:
Hogy szép nyelvünk szebbé teszed!

Csiky Teréz.

A babérok között, melylyel elhalmoznak nincs

egyetlen sem, melyet ne a méltányosságtól kaptál volna.

Rigó Anna.

Sokáig gondolkoztam azon, hogy mit írjak? Valami szellemest akartam, de sehoggy sem ment. Aztán eszembe jutott, hiszen a szeretet tolmácsolása, hogy az beccsel bírjon, nem szellemességre hanem ösztinteségre van szükség. Ezzel bírok. Ha szíven ösztinte érzelméről kell számot adnom, nem mondhatok mást minthogy: Szeretlek! Ha eszemmel gondolok rád s művészetedre: bámulak. Áldjon meg az isten, hogy oly pazarul nyújtod az okot mind a kettőre.

Gerő Lina.

Mit mondhatok egyebet: „csak hódolat illet meg és nem bírálat.”

Tutsek Anna.

Idő rombol, divat változik, ízlés elfordul, törvény elavul. — Egyetlen örök a művészet! Idő, divat, szokás rotáni nem tudta — három ezredéves törvényei — csak ezéi — ma is ujak üdők, és szentek.

Éjszaki Károly.

Mélyen szívemben élt a gondolat,
Szárnyára vette büszke érzelem
A végtelenbe fölrepült vele,
De nem tanított meg t e r e m e n i.

Hiába sejtém a nyitott eget,
Hiába tört felé a lángkabel;
Eltévedetten egyre meg meg állt;
Harcolva küzdve még sem érte el.

Szívednek rengő tiszta mélyiből
Szívembe csengett egy csodás világ...
Egembe égő érzésszállatamat
Művészeted tüzevel megnyitád.

Ivánffy Jenő.

Lelked helvele egy alakba: lelkünk magadhoz lánczold; szívéd szölvá ajkadon: szívünk megszeret. Művészeted előtt néma csodálattal meghajlunk.

Dávid Anna.

Raussean mondását: „que, quand le peuple est corrompu, le spectacles lui sont bons, et mauvais quand il est bon lui même” s összes kételyeit, melyekkel a

színjáték ellen d'Alambert-hez írt levelében benűnkelt zavarba ejt: Jászay Marit játszaní látva — elfelejtjük.

Concha Győző.

Csodálom remek alakításait, s megható hangját a színpadon s örülök, hogy a világot ábrázoló deszkákon kívül is volt alkalmam ösmerni, a nemes ízlés, magas törekvésű, ihletet művésznőt, kibe z tisztelettel jelöl e sorokat intézem.

B. Wesselényi Istvánné.

Nem az igazán boldog, ki minden földi jóval van ellátva; hanem az, ki másokat boldogít; boldog vagy hát te, ki művészi alkotásaiddal milliók szívét lelkesíted.

Vikol Andrásné.

A természet törvénye, hogy nagy dolgok távolból kicsinynek látszanak. Mily magmérhetetlen nagyság lehet ön, ismerve asszonyom, ki még mint ismeretlen is óriási.

Donogány Valéria.

A drámai előadások iránti szeretet az emberi természetben gyökerezik, s így az olyan művésznő, mint Jászai Mari, ki értelemlre ható szívet lelket elragadó játékaival a drámai előadásokat magas színvonalra igyekszik emelni s gyönyörködtetővé tenni, méltán megérdemli a magyar társadalom öszinte elismerését és hálaát.

Kovács János.

Teremtő alakításaid minden nap más mutatnak, de egyben örökké ugyanaazt: a mindég elragadó igaz művészetet.

Szavacsina Géza.

A színpadi költsézet legtöbb ága megoldotta feladatát a szórakozási vágy kielégítésével. De a tragédia az örökrökösi rend egyensúlyának nagy törvényei között is kutat. Éppen ezért a tragédia, az emberiség ama haladási útjának — melyet a keresztény civilizáció épített — egyik fontos alkotórészét képezi.

Mióta a Jászay Mari asszony művészetét ismerni tanultam, azóta megvagyok győződve, hogy neki a gondviselés, az emberi fejlődés nagy útján, egy kimagasló mértföldjelző szerepét szánta.

Bartha Miklós.

valamint az igazságügyi conditiora és igazságügyi administria s kilátása helyezve egész sorozatát a reformoknak és törvényjavaslatoknak.

Végül Fluger Károly beszélt a költségvetés mellett, Gyakori helyeslések között. Kivánta bűnvádi ügyekben az esküdtszék behozatalát és beszéde egyik passzusában az ügyvédek számának meghatározását mondta szükségesnek.

Román ügyek.

— Künn és benn. —

Frink Teofilusnak egyik számunkban reklámot csináltunk volt azzal, hogy felmentettük művét „Motii si Istrieni”. Megirtuk volt, hogy Frink ur könyve ugyan tudományos könyvnek készült, de jónak találta egy csomó igaztól dolgokkal, frázisokkal is ellátni, a mi műveinek értékét nagyon lecsökkentette. Ezért helyeseltük, hogy Predalon hatóságaink a postacsomagát, melyben 70 drb. ilyen könyv volt, lefoglalták.

Erre Frink ur „Un resura diarlui Ellenőzék” ezimén Bukarestből felénk. Feleletinek sulypontja e mondására esik. „Czélom nem az volt, hogy fellázítsam a havasbelleket a magyarok ellen, hanem az, hogy épen megvédelmezsem a rágalom, és csúfálással szemben, mellyel a magyarok e népet illeték!

Hát Frink ur igen nagyot mond, nagyra vállalkozik és kicsiny ereje és tehetsége van neki hozzá s úgy látszik, hogy a mi van, azt is másképen használja fel.

A védelem és lázítás között hiszem, hogy tudj mi a különbség. Hát védelmezi-e azt a havasi népet Frink ur, a midőn egy vidrai lakos szájába a következő szavakat adja: „Tud meg uram! hogy én Hora unokája vagyok, a ki kerébe törtetett és én kész vagyok őt e halálba követni, mert én a Magyarországgal való uniót, még meghalva sem fogadom el.”

Aztán ismét: „Ha már unióról van szó, akkor Erdélyi Romániaival kell hogy egyesüljön, ezt akarják e falubeliek!”

No Frink ur! hát ez védelem? Hát ez nem épen gyarusítás megtagadása ama nép hazafias érzelmének... Frink ur komponál szavakat és kifejezéseket, hogy ha záradék szinben tüntesse fel azt a havasi népet, maga magát pedig Bukarest népe előtt azokkal népszerűt tegye. Nem annyira a havasi nép, mint inkább saját érdeke lebegett az ő szemei előtt, ostoba frázisok révén e nép érzelmét haza ellenes irányban ismertetvén, a mely irány sokak előtt Bukarest városában annyira kedves.

Hiszen Frink ur épen rágalmaz, nem-hogy a rágalmakkal szemben védelmezze; de a rágalmakat tetézi azzal, hogy a havast saját hazáját Romániának kész eladni!

Már csak Frink ur hagyjon békét nekünk s a mi havasi népkünknek. Hogy ha már szíves volt minket ilt hagyni, egy pár frázisért ne kívánja a havas filléreit is előfizetés alakjában; csináljon magának publikumot, ha tud, ott künn!

Nekünk meg kell védelmeznünk a román népet az ily lelkiismeretlen a drágatalanokkal szemben, a kiknek sem-

mi vesztetni valójuk nincs! Mit vesztené Frink ur és társai, hogyha a havas lángha borulna? Hiszen neki alig van mit egyéki, hát azt a falatot el nem veszteni. De a népnek van veszteni valója. És nekünk kötelességünk megvédelmezni vagyonát, életét, melylyel oly lelkiismeretlenségű bánnának sokan övéi közül.

Ha tehát volna készletben ily nemű phrása, hát csak pattogtassa ott künn be menti díj mellett, akadni fog bolond elég a ki majd fizet s így csak cseppenni fog valami!

Itt csak az események hü felsorolása szempontjából említjük fel, miszerint Mocsáry Lajos beszéde kellemes benyomást tett ultra román körökben, s a sajtó ennek a kellemes benyomásnak igyekszik még kellemesebb hangot adni.

A magyaroknál Mocsáry beszédének sulya nincs; egy Babes-féle beszéddel több vagy kevesebb épen semmit sem nyom a latba.

Katona ügy.

— Megjegyzések a ruházati „Vorschrift”-ra. —

Talán nem lesz felesleges, ha épen most: a katonai mozgósítás idejében — nyolcz évi katonai szolgálatban merített tapasztalatok után — felhívom a katonai körök figyelmét az alábbi lényeges pontokra:

A katonának az előírás — „Vorschrift” szerint kell, hogy bonyorjában, patrontásában és vászon tarisznyájában minden szükséges kellékei elhelyezve legyenek. Annál sem többet, sem kevesebbet magával hordani nem szabad. Ugyde: az eddigi „Vorschrift” mind ez ideig, egy igen lényeges kelléket figyelmen kívül hagyott; erre pedig a katonának minden időben multhatlanul szüksége van:

Ez a kellék:

1.) A „sebtapaszt”. — (az atletikai kirándulásoknál is igen jó szolgálatot tesz) vagy ennek mellőzésével: egy darab „tagy-gyugyertya” vászon szalag-rongyba begöndörítve. Ennek a patrontásba volna helye.

Köz tudomásu dolog, hogy a katonának legnagyobb része nem lábára mért, hanem a raktárakból kiadott lábbelivel kell hogy viselje, s ez nem párosított mindig a katona lábához; a leggyakoribb esetben az a kelle-tinél nagyobb; a kapaça pedig nem töltvén be: a láb és lábbeli közti űrt, a lábón igen könnyen horzsolás, törés támad. Ha az em-lített „sebtapaszt” — bármelyike — kézügyben van, a bajon azonnal segítni lehet; ellenesetben a katona — háborus időben — kiszámíthatatlan baj és veszélynek lehet ki-téve; igen könnyen az ellenség martalékául is eshetik. Szóba hozható továbbá:

2.) A „kapaça”. Ez Vorschrift szerint az évek minden időszakában egy és ugyan-az. Itt annyi változást tartok szükségesnek, hogy legyen szabad a katonának két pár téli kapczával is bírnia; mert ha a láb nincs a hideg ellen kellőleg megóva: a megfázás, hűlés az egész testet átjárja. A használat-ban levő vászon-kapczánál célszerűbb len-ne valami „gyapju-szövetest” használni; mert ez a legnagyobb mértékben izzadó láb-ról is az izzadságot magához vonja s azt gyorsan el is párologtatja; télben pedig me-leget tart.

Ugyanily gyapju-szövetet tartok szük-ségesnek — s legalább annak használatban vételét.

3.) A „változórá” nézve is, annyival is inkább, mert a kötelességgel járó fárasztó gyakorlatok ugy megizsaszak számtalanszor

a katonát, mintha csak valamely gőzfűrdő-ből jönné ki; s megtörténik, hogy így fel-hevülve s izzadtan valamely hüvös árnyé-kos fak alatt sokáig kell pihennie, állva vagy ülve, elrejtőzve veszteni; ilyenkor pedig nagy haszonnal járna a „gyapju-szövetes vá-tozó” használata. Téli időben pedig jó me-leget tart. Nem ártana tehát ezekkel egy-előre kísérletet tenni.

4.) A „nyakkötő” (Halzbandl.) Erre csak azt hozhatom javaslatba, hogy „nyár-ban vagy hőségben minden nagy gyakorla-tok vagy (marschoknál) menetnél rendtel-sék el, hogy a katona azt leoldja s szabá-lyosan a bal válldragonjára vagy vászon-tarisznya-szíjára illesse”; mert nagy me-legben a katonának csak úgy dülled tőle a szeme; gátolja a vérkeringést s fáradalmassá teszi a menést.

5.) A „bornyu.” Hát ezzel bizony — bárha a vállat gyors és tartós marschoknál nagyon meghuza — meg kell barátkozni a katonának; mert ebben van az ő házi va-gyonának, nélkülözhetlen kellékeinek leg-nagyobb része elhelyezve. Aztán — külön-nösen táborozás alkalmával — nyújt az ké-nyelmet is, a midőn a katona párna helyett használja. De van annak még az a haszna is, hogy téli nagy hidegekben, esőben, szél-ben védi a hátat, gerincoszlopát s ez nagy előny. Igaz, hogy a tartós menetknél s a csata folyama alatt igen kifarassza a ka-tonát; alkalmatlan a futásnál, ugrásnál, mászásnál és roharnál.

A felhozott okoknál fogva: nem ár-tana tehát, ha a katona — kiválólagos ese-tekbe — ettől meg lenne mentve. Csata-rozáskorál p. o. midőn a „hátvéd” a kény-serített visszavonulás, visszavezetés esetén is teljesen biztosítva van.

Ilyenkor multhatlanul: el kellene ven-ni a katonától a bornyut — s biztos he-lyen — raktárba elhelyezni; mert e nélkül a katona fűgő, gyorsabb, ügyesebb mozdu-latokat tehet; könnyebben s biztosabban löhet; nem fájad oly hamar, könnyebben fűhat előre, rohamra; nagyobb kedvvel harczol, s mindenk felett, mert: így az ellenség feletti győzelem biztosabb, való-szintűbb.

6.) A „lőtegyver-puska” hordozása.

A vállak egyikét sem szabad a má-siknak hátrányára túlterhelni. (Ez nagyon ellenkezik a test, illetőleg a testrészek: egyenletes kiképzésének rendszabályaival.) A katona a fegyverszíjjal, rendesen a jobb vállán hordozza lőtegyverést s még a hosz-sz (marschoknál) menetknél sem igen vá-toztatja: részint mert — szíjján fűgő — a bal vállon való hordozása, alkalmatlan-nak tünik fel, lévén a kard, bajonét és vá-szon-tarisznya, a bal oldalon elhelyezve; kényelmesen elhelyezheti azonban ezen az oldalon is, ha azt — nem szíjján fűgő — hanem: a vállra vetve hordozza bal vállán. Sok katona pedig büszkeségnek tartja, ha fegyverjét a (raszt) rövid szűnődő kivétel-vel a statiszt meg sem változtatja.

Hát ez nagy hiba; mert káros ered-ményt okoz az egyén későbbi éveiben: a mikor meg ilt ugyan, hogy fegyvert hord-oz s mégis ott érzi annak nyomását a vál-lán, a hol azt legtöbbet hordozta; azon az oldalon (jobb) a karja is megnehézedik, resz-kezős lesz a kéz s az írása alkalmatlan; de még a hűlés is hamarabb megtámadja az elnyomorgatott testrészeket. Éppen azért elrendelendő lenne, hogy a katona hosszú menetknél többféle változatossággal hordoz-a fegyverét s gyakran helyezze át egyik vállról a másikra. 7.) A „csákó.” Ennek én semmi célszerűsége, hasznát felfedezni nem tudom; de igen kitudom mutatni: káros voltát, több szempontból felvilágosítólag. — A csákó nyárban igen nehéz, meleg, ké-nyelmetlen. Hosszu menetknél igen nyom-ja, szorítja a homlokot, gátolja a vérkerin-gést vértudulást és szédülést okoz; hamar

előidézi az izzadást s fáradalmassá teszi a menést. Télen igen hideg; a katona füle könnyen elfagyhat alatta; eső, szél és nagy vihar ellen nem nyújt védelmet. Táborozás alkalmával még csak nem is alhatik vele a katona. Ellenség előtt nem használhatja, mert fényes ragyogó czimere: már messzi-ről elárulja az ellenség előtt; no meg „sleif patrőba” hol a katonának hason oszadni, mászni kellett: éppenséggel nem alkalmas.

A hosszú parádé — hol a katona hosszú időn át meg sem emelheti fején a csákót, könnyen bajt okoz, mert egyesek: a vértudulás s szédülés következtében: esz-méletlenül kiesnek a sorból. — A csákó egy valószínű „kínzó eszköz”, mely sok-szor olykép nehezkesdik kényelmetlenül a katona homlokára: minthacsak tüzes kor-nát süttötte volna oda; ha megszabadít-hatta magát tőle, még aztán is, sokáig meglátszik az a veres szalag, a mit a ho-mlokára vett be. Ennek a helyét s az a körül támadt viselkedésgét, a katona a kézsúrolással s holmi apró mondatokban körmönfent: patgoz imával szokta elmu-lasztani. S ezt a „fűdiszt-csákót” parádé alkalmával még a leguagyobb kitüntetés érte, mert ennek ékességeit „puccoltuk” (katonai művészt) legfűndöklőbb, ragyogób-ba. Sokszor azon magtisztaltesében is ré-szesült, hogy karukon hordoztuk, mint a nagy leányt; de az is igaz, hogy az átle-géből is kellőleg kikapta a reszét; mert a katona a mint a nagy parádé után a lakanyába, illetőleg szobájába bevonult: a szélkakas minden irányában lehetett látni egy-egy repülő csákót a mint azt tejéről bosszusan eldobja.

Ez a szokás, az éu időmben rendület-lenül fenntartotta magát.

No de azt hiszem, hogy a mostani katonák sincsenek csupa békétűrésből gyur-va, s aligha: ők is nem hoznak olykor-oly-kor, ily repülő helyzetbe csákójukat. (Ha a tiszt urak nem látják) Nő! az érdeme, hasznos és szükséges volta a csákónak egy hiszem az elmondottakban is eléggé ki van tüntetve. Hogy azonban felfőle semmit sző nélkül ne hagyjak, még egy csefőlatot, aka-rok mondani; ellenérvet kell hogy felhoz-zak egyesek azon állításával szemben, hogy a csákó szebb és formásabb teszi a ka-tonát. Hát erre nézve ez én megdönbhe-tetlen véleményem: a katonának semmi-mű szépségszerre nincs szüksége, hogy miként a hű leány holmi ríktő fejékel, „Kopfüttőz” díszítse, ékessítse magát. Sóp és ügyes a katona: fiatalaságának üde ar-czával, szabályos, férfias testtartása s moz-gásával a sapkával is; a „miczi” (sapka) alatt büszkén, szabadabban hordozza és for-gathatja a fejét. Azon egyesek véleményére tehát, hogy „a parádén nehezen lenne nél-külözhető”, azt kellek válaszul adnom, hogy „a katonának főczélja nem a parádé, hanem a haza védelme!

A csákókra kiadott tetemes költséget az államháztartás szük viszonyai között más, szükséges katonai berendezésekre, kel-lékekre lehetne fordítani.

A jelenleg használatban levő katonai sapkák: eső, szél és hideg ellen, eléggé vé-dőleg hatnak; rendkívüli nagy hidegekben azonban: itt is ajánlatos lenne „kettősen réstelt flánér vagy valami meleg szövetből egy kis „pótlékot” használni, mely a sapka belsejében illesztve a fűtőket környezteté fedné; mert figyelmen kívül nem hagyható: „ha a fős és láb kellő melegében tartatik a testnek többi részét, a leguagyobb hideg-től sem lehet féltetni.” A sapka pótlékot pedig, mint különálló tárgyat, tetézés szin-t el lehetne távolítani s a bornyuba elha-lyezni. Ezekre kívántam egyelőre, (mert még sok volna elmondani valóm) — a katonai körök figyelmét: tiszteltteljesen felhívni.

Tesszem pedig ezt azért, mert mint 8

évet kiszolgált közös hadseregbeli katon szakszavattalágalmat vétem az ügyhöz hoz szólhatni; tesszem továbbá azért: mert én katonát szép hivatásában érdeme szeri becsülni és tisztelni tudom s igen vége-tül azért: mert hasznos szolgálatot véte felszólalással teljesíteni azok iránt: kik ugyanazon fázasztó katonai szolgálat teljesítik, a mit én egykoron. S mert én vélem, hogy a katonákat, mint honfita-mat: szeretni, helyzetükön javítani, iránt meleg érdeklődéssel viseltetni „hazafini kö-telességem!”

Nagy-Szeben, 1887.február 17.

Baló József,
áll. képezdei torna-tanár

Választmányi jelentés az Erdélyrészi Iparfejlesztő Egyület 1885-ik évi működéséről.

Tisztelt közgyűlés!

Ha előlvassuk azon választmányi lentést, melyet az igazgató választmány előző évről az 1886. jan. 24-én tartott közgyűlés elé terjesztett, és szembe állítva azon tényleges eredményekkel, melyeket a len közgyűlés előtt van szerencsénk be-mutni: lehetetlen a tapasztalt föllendülés megújodás emelő érzetét nem jelezni. Mig a mult évi közgyűlésen a választma-ni a nőipariskola létszámának csökkenését ki-státálta, hiszen az iskola igazgatóján je-lezése szerint 1885. okt. 1-én volt 16 tan-vány, az év végén 46; a folyó iskola éve a mai napig fölment a tanítványok szá-ma 52-re, úgy hogy a jelen tanterv által goztetett munka arányának majdnem vége-határát érte el; mert helyesen jegyvi ma a mult évi választ. jelentés: az eredmény-tanítás, ha a tanterv száma korlátolt, a tu-népes létszámot nem teszi kívánatossá.

Két nevezetes indítványt tett a mult évi választmány, melyek közül az egyik E. M. K. E. tel való egyesülés eszmé-jét mondta ki, a másik pedig a választma-nak fele részben női tagokkal való meg-koztását javasla és e célból a választma-n tagok számának megfelelő szaporítását. közgyűlés az első indítványban a teljes le-mondást, az önálló tevékenység megszűn-tetését látta, mit a csüggesztő tapasztalat-ugyanasok igazolni látszóttak; a másod indítványhoz a föllendülés és újabb föv-rágás reményét kötötte.

És e reményben nemcsak nem csal-dott, hanem meglepő eredményeket is ért. Első nagy erkölcsi eredmény: a nők mérvű érdeklődése az egylet által fentart-ott intézet iránt, mely annak virágzását föv-fokra bizonyosabba teszi. Második nagy eredmény: az anyagi helyzet oly jelent-keny javulása, mely az egylet életében je-ratatlannak mondható. Ugyanis, míg a pen-tárnok az 1886. febr. 16-án történt áttárol-ról fölvetett jegyzőkönyv tanúsítása szeri-volt az átadott a l a p t ö k e : 691 frt 8 k., az 1878—1885. közötti időszakban nyu-a könyvben talált áttárolt telt: 2952 frt 2 k., a folyó éven összes alapítványi tő-kéből: 1637 frt 50 krból befizetve van 1137 frt 50 k., 23 alapító közül 15 be-zette az alapítványi díjat, egy megtagad-t 7 azóta fizeti a 3 frt kamatot. Az alapít-ny 7586. sz. takp.-könyvben volt 1886 decz. 31-én 1142 frt 50 k., tehát 450 frt 12 krral több, mint a pénzár áttértelek 1887. jan. 31-én alapítványi tőke ezimén em-lített takp.-könyvben 1187 frt 50 k. fö-gő tőke a 92. sz. ip. Hít. szövk. könyv sz-rint 1135 frt 75 k. volt elhelyezve és kézi pénzárban 162 frt 52 k.

A készpénz gyanánt áthozott 61 frt 44 krral szemben az egyletnek ez össze-gessze meghaladta tartozása áll, mely sár-tén törlesztve van. Hátralek tagdíjakban is befolyt közel hétszáz forint. A nagy hátr-

A Lily karjait éretem a nyakam k-ről; egyedül voltunk a kocsiban. Arczátar-csomra tette.

— Meta, suttogó gyöngédén, ne ha-suly édesem; neked van reményed; te csak egy időre mondottál „Isten hozzád” mert ismét látjátok egymást; legyen vigasztalás a remény

Ugy van, — neki nem volt reménye, és én önköz voltam bánatomban.

— A remény? ismétlém a testvére bánatos fáradt szeméibe nézve melyeknél mélyében nem volt remény. „Mit érne a élet reménység nélkül?”

Előttöm ott volt még a jövő is Lilynek! Vajjon a következők szavaira felfel-redt e szívem az igazságra?

— A tulvilági élet reménysége meg-maradt, mondá nem annyira nekem, min-enmagának, s még egy hosszú szomorú be-csu tekintetét vetett a tengerre.

Kék volt az és tündöklő mint midőn először megpillantottuk; most szürke volt az és haragos, s a távoli láthatáron a bi-borgó hullámok tájékozó fehér vonsa látszótt.

Olyan volt az, mint a mi életünk, me-leg szép volt és reményteljes, és oly fénya oly derült mint a nyári tenger; de most épen mint azon, fellegek jöttek utunkba. De nem volt a eshetőség benne, hogy a nap teljes fényében s pompájában ismét kisűssön, s boldogságunkat vissza hozza?

János bácsi várakozott reánk az indó-háznál. Midőn megérkezünk egészen be-volt sötétvede; s miután Lily hallgatag-on volt a kocsiban, bátyánk hallgatásából at a következtetést vona, hogy Lily ki van fáradva.

(Folyt. köv.)

Becsületből.

Angolból fordította: Amica.

(Folytatás.)

(41)

XXIV.

— Jack, titkodat ne féltsd: ajkaim soha sem fogják azt elárulni.

— Köszönöm Meta; te jó leány vagy, mondá.

Ismét csend lett, Jack szomorúan né-zett a tűzbe.

— Nem volt szándékomban magamat elárulni, kezdé újra a nélkül, hogy fel-pillantott volna. Tudtam hogy soha sem lesz az enyém; és néha még is elég bolond volt-am azt remélni, hogy hátha lehetséges. Egyszer a yachtomban ült, a nap sugar a kedves arczára süttött, s oly édesen beszé-lgetett s mosolygott, hogy azt hittem, hogy valóban szeret velem lenni, és azt kíván-tam, hogy bár mindig a hajómon lehetne! Meta, csak egy szép fényes álom volt az egész, és a szívem most oly szomorú és nehéz.

— Szegény Jack! mondám a kezét megszorítva.

— Ugy-e Meta gondját viseled, és so-ha sem tudtad vele, hogy Jack cousinja annyira szeretted, hogy szívesen meghalt volna érte.

Hangja remegett; de rögtön uralko-dott magán.

— Ah, folytatá mély sohajjal, már el-múlt és vége van! Még fiatal vagyok, s életemet le kell élnem, s a bándokdás mit sem használ. Azt hiszem kevés ember van akinek ne lett volna az életében egy ilyen szép álma.

A zsebjéből egy levélborítékot vett ki, — a Dale Harry fotográfiája volt benne.

Oly hü kép volt ez hogy a mint réá néztem, könnyek toltak szemembe; ugyan azok a nevető szemek, ugyan az a derült mosoly, ugyan az a kedves vidám arcz, és az a kifejezés — melyet a szegény Har-ry arczán akkor láttunk, — midőn bol-dog volt.

Ugy tetszett mintha Harry maga álla-na előttem, — s mosolyogva nézne a sze-membe.

— Ezt Harry adta nekem, mondá Jack, és én Lilynek adom. Azt gondolom hogy jól fog neki esni ha bírhatja, — mert ez a kép nagyon hasonlít a szegény Harryhoz.

Drága jó Jack!

— Ez a kép nagy vigasztalás lesz ne-ki, válaszolám. Todom hogy nincsen arcz-képe-tőle.

— Add oda ezt neki; ötlet illeti ez meg legjobban, s drágább kincs lesz nála mint nálam.

Az est folyamában a Lily kezébe tet-tem a képet azt mondva:

— Jack küldi, egykor Harry adta volt neki.

Aztán távoztam, egyedül hagytam őt a Harry arczképével, hogy a jól ösmert vonásokat — a kedves mosolygó arcot lássa.

— Köszönd meg Jacknak helyettem, mondá később. — Oh, Meta, ez a kép olyan nagy jótétemény és vigasztalás nekem!

Most már nem látom a holt arczát.

Jack mosolygott midőn az üzenetet megmondtam.

— Szegény gyermek, örülök hogy vi-gasztalást talál benne, jegyzé meg.

Aztán az ajkára harapott s egy tötet felhővel homlokán elfordult Tudtam hogy

az a keserű gondolat bántja, hogy bár hogy szeresse Lilyt szívének s lelkeinek egész erejével, szerelme nem ér semmit, mert a Harry arczképe több és drágább előtte mint bár melyik férfinak a szerelme.

— Meta, adok egy pennyt a gondo-latodért!

A Nigel szürke szemei az arczomra voltak függesztve.

— Meta, jöjj a szalonba, mondá; sen-ki sincsen itten, s még egyszer utoljára be-szélnelek mell veled ma este.

XXV.

Az East Cliffi kis állomás perronján állottam a vonatot várva. Mildred néni Lilyt a váróteremben tartotta. A testvérem vo-nagló ajkai sötét szeméinek szomorú kifeje-zése Jacket az állomás másik végébe ke-rgette, ott állott egyedül össze fott karok-kal komor gondteljes homlokkal nézve a tenger felé.

— És én azóta is gyakran csudál-koztam, hogy akkor réggel hogy tudtam a dolgokat oly nyugodtan venni; mert hiszen férj és feleség váltak el talán örökre.

Ma réggel már otthon elbusoztunk egymástól, busunk kétségbe esett és fájd-almas volt: Nigel néma fájdalommal tar-tott a karjaiban, s az utolsó pillanatban az-za a kéréssel csügtem rajta, hogy hadd halljam ajkairól az igazságot. De haszta-lanul kértem; egy fájdalom kifejezés vonult el az arczán amint a szemembe nézett, s az ő szemei is könnyekkel teltek m-g.

— Nem lehet, mondá szigorú hangon.

És én tudtam, hogy sohasem májtja meg a szavát; s éretem hogy bár mily nehezezmre esik így kell tőle elválnom. És most a sirástól kimerülve és teljesen sze-renesétlenné érezve magamat, sétáltam az

oldala mellett les fel a vonatra várva, s hogy sürűn hulló könnyeimet eltakarjam fátvolyomat leeresztve hallgattam kedves hangját, hogy majd később midőn az el-válás gyötrelmének az éle elmúlik s keserű-sége szelidül, minden szavára s kifejezésére hűn emlékezem vissza.

Don a hátunk megett jött, ötöt haza vittem magammal. Szegény kis kutya mint ha tudta volna, hogy asszonyának bánata van, oly szeretettel nézett fel ma réggel az arczomba.

— Édesem ne emészd magadat, mon-dá Nigel, de az ő hangja is bizonytalan volt és reszketeg. Lehetséges hogy ez a kinos helyzet nem tart sokáig; és akkor édesem teljes boldogság vár reánk! Meta nézz fel hadd lássak egy mosolyt arczodon.

Fel néztem rá, az ő kedves arczára; de nem tudtam sem szólni, sem mosolyogni.

A vonat dübörögve s pöfögve, és na-gyokat fujva berobogott. Elbusoztunk. Jack megfogta a Lily kezét s hallottam amint azt mondá:

— Szegény kis Lilykém, édes szívem, végy erőt magadon; isten veled!

Még egy utolsó pillantást vetett arra a drága arcra melyet annyira szeretett s aztán elfordult s a bődörök feladásával foglalkozott.

A kocsai ablakánál állottam. Nigel a két kezemet fogta.

Az ég áldjon meg! Isten veled édes feleségem!

— Álljon félre az ur! kiáltá egy hordár.

A vonat megindult. Könnyeimem ke-resztül homályosan láttam férjemet ott áll-ni s réám nézni míg a vonat a pályátért lassan elhagyta.

Isten veled, isten veled! mondá s a kezével intett.

lénak a lefolyt évben erősebb felhajtást fejtettek ki, az egyetemi tagok buzgóságát igénybe vett oly nemű intézkedések, melyeknek bámulatos pénzügyi eredménye lett. Ez intézkedések voltak: 1. a határszéli iparkultúra alkalmával az egyet. javára a magas kormány kegyes engedélyével létesített sorsolás, 1886. okt. 31-én, melynek teljes eredménye: 990 ft 13 kr. tiszta jövedelem lett, e mellett egyetünk a maga eredeti missziójához híven országos iparfejlesztési egyetemi kötetmelét is szépen teljesítve, mivel a vámbátor által sujtott határszéli ipart a maga részéről 500 frtnyi vásárlással karolta fel és az által erkölcsi szult, erőt érzett.

Az egyet. olyan tényezőnek bizonyult az erdélyi ipar terjesztésében, melyre jövőben is számítani lehet.

A másik intézkedés a karácsonyi bazár rendezésében való részvétel egyetünk részéről.

A bazár egyetünk választmánya kezdeményezte. Tekintettel azonban azon körülményre, hogy a helybeli Mária Valéria árház egyet. az előbbi évben rendezett ily szerű bazárt, az egyet. közösen rendeztük azt, mely, habár a tiszta jövedelemnek csak egy harmadának részesült egyetünk és az E. M. K. E.-nek adatott a tiszta jövedelem 10 százaléka, egyetünknek a sorsolás alkalmával visszasamaradt tárgyak értékesítésével együtt 265 ft tiszta jövedelem lett. Tehát csak az egyet. élet fölpezsdülésének első évi anyagi eredménye e két alkalommal 1255 ft 13 kr.

Ezenkívül egy értékes női köz. munka, báró Wessely István elnöknek köszönhető a ajándékozta, díszes dívpárna kis-sorsolása után: 100 ft.

A nőipariskola tanítványainak munkáiból rendezett külön sorsolásból 100 ft 80 kr. jövedelem lett. Ez összegek együtt 1455 ft 93 kr. tesznek ki. A tanítónők fizetésének jobbtársa buzgó és lelkes alelnöknök Sigmund Dezsőné ó nagysága 50 ft ajándékot adott. Ez összegek együtt 1503 ft 93 kr. tesznek.

Az örvendős tények egész sorát adtuk elő. Ehhez kell vennünk, hogy nagyra becsülte elnökünk 5 alapító tagot nyert meg egyetünknek. A határszélek behajtása körül az egyet. tagjai buzgó tevékenységet fejtettek ki. Így magyarázható meg a szép eredmény, hogy bár a magas kormánytól csak 900 ft segélyben részesült az egyet., habár az E. M. K. E. lázas tevékenysége által igénybe vett áldozatkészség nagyon alacsonyabb, vala az egyet. iránti érdeklődés: egyetünk krónikájában az 1886. év a legfényesebb lapot fogja képezni.

És kimondhatjuk, hogy e lapot a nők írják be.

Idé jegyző nevét tisztelt elnökünk br. Wessely István, ki egyetünk iránt az érdeklődést az előző körökben fölébroszt; ki öt alapító tagot nyert meg és az említett női közimunkák kisorsolása utján 100 ft-tal gazdagította egyetünk pénztárát. A fényes eredmény országlánsra fíradhatatlan alelnökünk Sigmund Dezsőné ó nagyságát illeti, ki a sorsolás létesítésében fötényező volt; az általa előlegezett 500 frtn kívül a sorjegyek elhelyezésében páratlanul lelkes buzgalmat fejtett ki. Hasonló dicsőretekkel kiemelnünk a bazár nál tanúsított tevékenységét.

(Vége köv.)

A kolozsvári Athletikai Clubból.

A club igazgató választmánya báró Jókai Lajos ó nagyméltósága elnökelete alatt szombaton délután gyűlést tartott, melynek fő tárgyat a jövő versenyek kiűzése képezte. A teli gyakorlatok ünnepnapjait képező házi viadalt az idén is megtartja a club és pedig az eddigiektől sokkal változatosabb programmal mártius 20-án. A programban páros és csoportos boxoláson kívül lesz kard, tör vívás ugrás, tornaképzetek, különböző gyakorlatok képzetebb tagoktól a nyújtón, bakon, korláton stb. stb. — A házi viadalon katonák zenekar fog játszani. A meghívott néző közönségtől belépő díjt ez alkalommal sem fog szedni a club, de hogy a tetemes összegre rugó rendezési költségek a klub pénztárát ne terheljék a költségeket a tagok maguk fedezik.

A husvéti ünnepek a szünidő lefolyta után, ápril 24-én verseny-gyaloglás rendezték Kolozsra.

A nyilvános tavaszi viadal május közepén fog megtartani, jobbra a múlt évben már bemutatott program pontokkal, melyhez még a rudugrás csatoltatik. E viadalnak a deési „hölgyek díjért” való versengés fogja legérdekesebb pontját képezni, melyért mint az érdeklődés mutatja, legalább is 20—25 versenyző fog törekedni.

A gyakorlatok a tornavivó helyen, dacára a farsangi napoknak s a korsorolási sportjának, melyek a tagokat a szabad tevékenységek ütésétől visszatartják, elég látogatottak voltak:

decemberben 18 órán résztvettek 328-an, átlag 18 tag;

jánuárban 24 órán résztvettek 358-an, átlag 15 tag;

február 17-ig 13 órán résztvettek 198-an, átlag 15 tag. Összesen 55 órán résztvettek 884-en átlag 16 tag.

A klub kard és törvívó szereket az aránylagos szükségnek megfelelően szervezve, hogy a vívások sportja élénkebb lendületet nyerjen, a törvívás vezetésére báró Kemény Árpád, a kardvívásra pedig Tiltócher Jenő tagok kértettek fel.

A pénztári jelentés szerint a tagdíj határszélek tetemes összegre rugnak. A vá-

lasztmány a határszélekkel szemben a legvégső határig ment el, méltányosság tekintetében. Most tehát a határszélek csoportonként való közzéttele, illetve a klubból való kitorlás iránti korábbi határozatát érvényesíteni fogja.

A gyűlés, több egyet. folyó ügy elintézése után eloszlott.

A K. A. Klubba a szombati választmányi gyűlésen felvettettek: a) rendes tagokul: Becsey Károly, Dörög Dani, Fényes Károly, Ákonoz János, Kassay Kálmán, Kocz Imre, Osztián Olivér és Pap Jenő; b) pártoló tagok: Baldi Károly.

A vérpad.

Üzi fűzi a „Kolozsvár” a maga tárgyilagossággal. Nem szólnunk ellene, mert de gustibus non est disputandum. Csak figyelemzetül említtük meg:

Vérpadra került immár: Ugron Gábor, Ugron Ákos, az „Ellenzék”, Lázár Ádám, Berenczey István, Szentiványi Kálmán, Orbán Balázs, Balla László és az Erdélyi Múzeum-egylet egyik szakosztálya.

A kivégzések statálierit mennek. Csak vád kell; a kihallgatás fölösleges. A verszag maholnap kiállhatatlanná teszi a „Kolozsvár” levegőjét.

A bünesetek érdekesek.

P. o.

Ugron Ákosnak ezért kellett meghalni, mivel Beksichnek azt mondta: „kribler.” Igaz, hogy nem mondta; igaz, hogy később a Kolozsvár is bevallotta, hogy U. Á. nem mondott ilyesmit — de hát mondhatta volna; a lehetőség nincsen kizárva. Hej pedig, hogy kikapta volna Beksichtől, ha ilyesmit merészt volna mondani!

Berenczeynek is meg kellett halni, mivel b. Bánffy Zoltán megvetőleg bánt vele. Igaz, hogy nem bánt vele megvetőleg; igaz, hogy később a „Kolozsvár” maga tudósítást adott — de hát az első hír bejárta az országot, a második helyreigazító cikket már röstelték a többi lapok átvenni s így ezelt elő a „Kolozsvár”; mert Berenczeyt kinyujtoztathatta.

Az Ellenzéknek azért kellett meghalni, mivel a Kolozsvár egy mezősegi hírében kételkedett s mivel egy más alkalommal így írt: „valamiféle társaság.” Igaz, hogy az Ellenzék nem kételkedett ama birben, csak konkrét adatokat kért; az is igaz, hogy nem írta: „valamiféle társaság” — de hát a Kolozsvár ráfogta mindezt az Ellenzékre, csak hogy vérpadra hurcolhassa.

Orbán Balásznak azért kell meghalni... Ugyan miért is kell szegénynek meghalni? — Igaz! A numerusairt. Tisza Kálmánnak is vannak numerussai. Negyven millió megrögzött defizit, kétezermillió államadósság, kétezrezer forint rendelkezési alap, és egyéb potomságok. Ha Orbánnak is volna ilyen numerusai, neki is megkegyelmezne a „Kolozsvár”.

Balla Lászlónak azért kell meghalni, mivel az „Ellenzék” vidéki levelezője. Bár volna. Derék emberrel szaporodnék társaságunk. A Kolozsvár föllépteti Ballát képviselőjülnök — pedig nincs föllépve; megteszi vidéki levelezőnek — pedig nincs tudomása erről. Mindezt azért, hogy Ballát is statárium elé állíthassa.

Az erdélyi múzeum egyet egyik szakosztályának azért kell meghalni, mivel a „titkárság” nem küld a Kolozsvárnak tudósításokat. Igaz, hogy ott nincsen titkárság; és is igaz, hogy a szakosztály titkárának egyáltalában nem feladata a Kolozsvárnál reporteri szolgálatokat végezni — hát haljon meg!

Ez a szörnyű vérengzés mégis csak igen kegyetlen dolog!

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 22.

— **Mocsáry és a nemzetiségek.** Mocsárynak szereplése a nemzetiségi ügyben már meghozta számára az áhított bábért. Vagy 80 szerb, a kik közt nagy számmal találjuk a túlzó elemek képviselőit, továbbá több előkelő férfi, mint Vucsetits, a congressus világi elnöke stb. — b i z a l m i r a t o t i n t e j Mocsáryhoz.

— **A gyéresi kirajzások.** Nemesi Vilma k. a. a gyéresi állami népiskola derék tanítója gyűjtőit hozdozott szét, hogy szaporítsa az E. M. K. E. kirajzárjait. Az eredmény meglepő. A kis Gyéres községben 44 aláírt szerzett. Igen sokan aláírtak a szegény földmivel osztályból is. Drága fillérei ezek a nagy nemzeti ügynek. A lelkes gyűjtő arról értesít, hogy e szegény nép mihielyt megértette az ügy hordozóját, teljes örömmel hozta meg hazafias áldozatát. Fogadja köszönetünket a derék gyűjtő. E siker arra való, hogy a csüggedőket is felvillanyozza; mert ez mutatja, hogy a nemzet minden osztályára bátran számíthatunk nagy veszélyek és nagy szükség idején. Készen álltunk Gyéresen: Gr. Bethlen Bálintné 5 ft, Br. Jósika An-

dorné 3 ft 65 kr., Betegh Ferencné 3 ft 65 kr., Lőrinczy Lajosné 3 ft 65 kr., Szentgyörgyi Szalézia 3 ft, Fegyer Piroka 1 ft, Auer Ferencné 1 ft, Fogarasi Gyuláné 1 ft, Némethi Jánosné 50 kr., Tomcsik Irén 50 kr., Tomcsik Margit 50 kr., Pataki Lúiza 50 kr., Unatovszky Antalné 50 kr., Ursz Leitia 50 kr., Groff Lajosné 50 kr., id. Nagy Sándorné 50 kr., ifj. Pataki Györgyné 40 kr., Benő Józsefné 40 kr., Deák Zsigmondné 40 kr., Bene Sándorné 40 kr., ifj. Nagy Sándorné 30 kr., Rácz Jánosné 30 kr., Izrael Józsné 30 kr., Fried Ábrahámné 30 kr., Nagy Istvánné 20 kr., Nagy Petrona 20 kr., Pataki Zsigmondné 20 kr., öz. Pataki Józsefné 20 kr., Hönig Bernátné 20 kr., Lázár Miklósné 20 kr., Pataki Gergelyné 20 kr., Weintraub R. 20 kr., Benő D. né 10 kr. 1887. december 31 én fognak fizetni: Fegyer Mihályné 3 ft 65 kr., Kőszegi Istvánné 3 ft 65 kr., Szentkóvits Miklósné 3 ft 65 kr., Veress Zsigmondné 3 ft, Kólemén Mátonné 1 ft 80 kr., Szabó Jánosné 2 ft, Haryné Fekete Riza 1 ft, Miklós Ida 50 kr., Miklós Ilona 50 kr., Szentkóvits Gergely 50 kr.

— **Mátyás király meghalt.** Nem Hollós Matyásról, az igazságosról van szó, hisz' az ó halálának behatároltát eléggé hirdetik a mai közállapotok, hanem arról a Mátyás királyról, ki Szamosújvár székhelyéről igazgató a maga dolgai. Nincs tán erdélyi ember, ki ne ismerte volna őt, az öreg örményt, kit sallangozott ruhája és különböző proklamáció, miket hol pénzért, hol ingyen intézett, kedvelt híveihez — mindenki előtt feljuttathattak. Beutazta ő Erdélyt egészen, mindenütt hirdette a „régidicsőségek előbb-utóbb bekövetkezendő felragyogását” a most elkötözött oda, hol a királyi korona nélkül is boldog lehet az ember. Különben Korbuly Mátyásnak hívták s 60 egy-néhány évet élt.

— **A gyulafehérvári köznevelődési egyet.** mint nekünk írják, a napokban jó sikerű koszoru estélyt rendezett, melyen a város előkelő közönsége és a katonai tisztikar több tagja is részt vett. A négyeseket 124 pár táncozta. A tánc reggeli 4 óráig tartott. A társaság egy része az étteremben még reggeli 7 óráig időzött s minden felköszöntőért díjat fizettek mely czímen 25 ft gyűlt be.

— **Tör. Kálmán és Komjáthy Béla** orsz. képviselők március 15-én Szentesre mennek az ott rendező ünnepélyen leendő részvétel végett. A szentesi 48 as kör nagy ünnepekkel készül fogadni a képviselőket.

— **Tojás-ikrek.** Jegenyéről írják lapunknak, hogy ott egy tyúk a napokban szokatlan nagyságú tojást tojt. A tojás felbontatván kiderült, hogy benne még egy teljesen kifejlett második tojás is foglalta. A tojás ikreknek sok bájolójuk akad.

— **Albert főhercegnél.** Bécsben szombaton ünnepélyes ebéd volt, melyen többek között Lobanov orosz nagykövet, Kantakuzen herceg követsegi tanácsossal és Zonjer, ujonnan kinevezett katonai attachéval, továbbá Nigra gróf olasz nagykövet Dorott gróf katonai attachéval s a száz és avé követek is megjelentek.

— **A debreczeni függetlenségi párt bálja** — írja a Debreczen — várokoráson felül sikerült. Debreczen hazafias magyar polgársága nagy számban volt képviselve a pompás mulatságon, melyre Thaly Kálmán, Rigó Ferenc és Kiss Albert orsz. képviselők Debreczenbe rándultak. A bál 600 frtot jövedelmzett.

— **Monstre-per** kezdett tárgyalai a nagyváradi kir. törvényszék a tegnapi. A vádlottak száma 8. Ők gyilkolták meg 1886. áprilében Varga Ádám birtokost, a kit aztán kiraboltak. A tárgyalásra sok tanu van beidézve. A védői tisztelt Hegyessy, Rád és Ritó e nagyváradi ügyvédek teljesítik.

— **Gázmérgezés** fordult elő a tegnapi délután Debreczenben. Egy kereskedő és segédje lettek rosszul ennek következtében. A gyorsan alkalmazott orvosi segély megmentette az életnek őket.

— **Csigány-bált** rendeztek Debreczenben az előkelő népeknek. Farao barna ivadékaik mulatsága nagyszámú és vegyes publikum vett részt.

— **Magán színház van** kelezőben Newyorkban. A milliórd híres Vanderbilt építteti, magán színház. Nem lesznek benne nyilvános előadások, a színesek csak meghívott vendékeknek fognak játszani. Vanderbilt azonban állandó színtársulatot fog szervezni, kikötve, hogy művészeinek más newyorki színházban nem szabad föllépniük.

— **VÁROSÍ HIREK.** 006

— **Díszes esküvő** folyt le ma délután a főtéri r. kath. templomban. Büsch Viktor, a helyi állomászó 51. gyalogezred főhadnagya vezette oltárhoz bájos aráját, Folyovich Jenni kassaszonyt, Folyovich Sándor nagyenyedi kir. közjegyző és volt neje jelenleg Poloz Rezsőné szép és művelt leányát. Násznapok voltak, a menyasszony részéről, Ferenczi Miklós ügyvéd és országos képviselő, a vőlegény részéről pedig Kerecz Vilmos lovag, ezredes és Aue Ferenc őrnagy. Nászasszony: ügyvéd Ferenczi Miklósné urhölgy. Koszorús leányok: Ferenczi Vilma, Haller Kornélia, Plekter Jozefa és Panajott Emilia kassaszonyok. Vőfélyek: Hubert Kamilló, főhadnagy Hau-

bert Henrik, hadnagy, Kempner Miklós, a N. Pester Journal társzerkesztője Budapestről és Lázár Emil, joghallgató. Az esküvőn jelen voltak az örömszülők: öz. tesszenborni Büsch Róbertné, Folyovich Sándor nagyenyedi kir. közjegyző és Lázár Irén férj ügyvéd Poloz Rezsőné. A násznép díszes soraiban jelen voltak: Folyovich Sándorné, Kelemen Márton magy. kir. főerdész és neje, Lázár Aurél erzsébetvárosi kir. törvénzéki bíró és neje, Kempner Pál, főhadnagy és neje, Nesztor László kir. jórábíró és neje, Panajott Sándor esendőrszázados, Nagyváradról, Poloz Rezső ügyvéd, a menyasszony nevelőatyja, P. Róthy Márton kegyesrendi pap stb. Az ifjú párt dr. Eltes Károly apátplébános eskette össze. A plebánia templom szorongásig megtelt kíváncsi közönséggel, mely érdeklé néte az esküvőt és az abban részt vett díszes násznépet.

— **A népfelkelési tisztektől** jelentkezők névsora a ma d. e. tartott tanács ülésből terjesztett fel a honvédelmi miniszteriumhoz. A jelentkezők száma kétszáz egy néhány, volt katonák között 49. A névsort közölni fogjuk.

— **A Dávid Ferencz-egylet** f. hó 27-ik napján d. n. 4 órákor az unitár főtanoda nagytérben felolvasó ülést tart. Az érdekesnek ígérkező ülésen dr. Bartok István orvosudor és r. tanár, továbbá Boross György theol. tanár tartanak felolvasást. — Ajánljuk e körülményt az egyet. tagok figyelmébe.

— **A Kolozsvári Athletikai Clubból.** A szombati választmányi gyűlés határozata alapján értesítetnek a tagok, hogy a gyakorlatok beosztása ideiglenesen a következőképp történik: hétfőn, szombaton: Szász-Rógenből Maros-vásárhelyre, hol a „Könyvtárnokkai” kezdte meg előadásait. Gerőfi társulata 71 előadást tartott Vásárhelyen. A társulat bákását a sok utiköltés és némely tag szerződésének felmondása okozta. E tagok hiányát nem tudta pótolni sem a Gerőfi ur szakértelme, sem az általa rendezett színházi állatoros bálók jóvédelme.

— **Holländer-bál.** Az ismeretes táncosnő, Holländer József, ki már sok ifju generatiót készített elő a parkettra, tegnapi este igen kedélyes táncmulatságot rendezett a Redoutban. A természet városunk mindkét nembeli ifjuságából összegyűlt fiatal közönség töltötte meg s a reggeli órákig vig kedélytel adta át magát a bál örömeinek.

— **Rendőri hírek.** Megakart folytatni egy leányt egy helybeli hevesvérű polgár. Véres szándékának kivételében akképp fog megakadályoztatni, hogy „utasítottak a rendőr bíról.” Erre már biztosan elmegy a kedve a folytatástól. — **Összevesszett egymással két bonfi** a korosmában. Az egyik a másik ellen tartott heves philippikájában addig emlegette az „isten”, „szentek” a más fölsőbb hatalmasságok neveit, hogy a második parancsolat megtanulása végett vallásos rendőrségük által a dutyiba helyeztetett. — **A javíthatatlan.** Egy egyént hoztak be a tegnapi este egy pálinkás butikból, hol nem az illem szabályainak megfelelően viselkedett. A rendőrség bevitette az ípsét az örszobába, hol csodálatosképpen kijózanodván, szabaddá helyezetteti. De alig ért véget ez az aktus, midőn a pálinkás butik tulajdonosa lélekszakadva futott a rendőrséghez, panasolvá, hogy a szabadon bocsátott ember ismét házaszkodik. A javíthatatlant ismét befogták.

MŰVESZET.

* **Nemzeti színház.** Kolozsvár közönsége tegnapi este Kassainé Jászai Mari asszony bucsufelléptét és jutalomjátékát ünnepelte, méltóan a nagy tragikai művésznőhez, ki őt estvére terjedő vendégjátékával ismét vissza varázsolta a régibb időköt, mikor még a színház volt e város lelkesedésének, rajongásának központja. Az igazi műlévezet vágyával sietett mindenki a színházba s bár a páholyok és ülőhelyek napokkal ezelőtt elkelték, valóságos ostrom alá volt véve egész nap a pénztár s a zenekar helyeit is a közönség rendelkezésére kellett bocsátani. Az előadás szakadatlan sora volt az óvatóknak, s büszkék vagyunk ez óvatóknak, mert Kolozsvár műlézésének nyilvánulását láttuk benne. Azok a koszoruk, emlé album és virágok, miket megjelenésekor felnyújtottak: csak halvány, külső kifejezői voltak annak a lelkesedésnek, mely betöltötte a lelkeket és ott ragyogott az arczokon. Shakespeare „Antónius és Cleopatra”-jában bucsúzott el. A közönség, mely művészetének elbűvölő varázsától áthatva csöngött minden szaván, leste minden mozdulatát: átérzte, megértette művészetének igazi nagyságát. Jászai Mari játéka nem lesz feledve egyhamar nálunk, s ő is pályája legzebb emlékei között őrizheti meg kolozsvári sikereit. E. Kovács Gy.

(Antóniusz) emelkedett még ki a tegnapi esti ensemből s így a nagy művésznő mellett látva őt, kétszeresen tudjuk méltányolni alakítását, mely szintén magas színvonalon állott s csak Cleopátrának hódolt — velünk együtt. Vajha mielőbb ismét alkalmunk volna az egyetlen magyar tragikai művésznő bámulatra keltő alakításában gyönyörködni.

* **Jászai Mari** asszony, bevégezve diadalmas vendégszereplését városunkban — ma reggel Adrada utazott. A művésznő első fellépte szardára, e hó 23-ára van kitűzve, mely alkalommal „Cymbeline,” Shakspeare ott még nem adott tragédiája kerül szíre; terbe vannak még véve: „Az ember tragédiája,” „Lecouvreur Adrienne” és „Deborah” vagy „Phaedra.”

* **A debreczeni színház köréből** a következőket írhatjuk: Pálmay Ilka e héten fog vendégszerepelni Debreczenben. Először a „Csokon szerzett vőlegény”-ben lép föl. Orley Flóra a tavasszal végleg megvált színi pályájától, melyen szeretetreméltó kedélyessége és kifejtett tehetsége annyi jó estét szerzett egy debreczeni, mint a kolozsvári közönségnek. — **Vedress Gyula,** a szintársulat rendezője betegesen fekszik. Összesen esetleg ő is megvált a debreczeni szintársulattól, melynél helyét Halmay foglalná el — **A szerződéseket** most köti a konzorcium, mely a közönségünk előtt ismert tagok közül Zilahyval és Balogh Etellel nem kötötte meg jövőre a szerződéseket.

* **Marosvásárhelyi színeset.** — Gerőfi Andor szintársulata f. hó 15-én tartotta utolsó előadást Marosvásárhelyen, honnan Tordára vagy Nagy-Egyedre távozik. — Polgár K. szintársulata febr. 16-án érkezett Szász-Rógenből Maros-vásárhelyre, hol a „Könyvtárnokkai” kezdte meg előadásait. Gerőfi társulata 71 előadást tartott Vásárhelyen. A társulat bákását a sok utiköltés és némely tag szerződésének felmondása okozta. E tagok hiányát nem tudta pótolni sem a Gerőfi ur szakértelme, sem az általa rendezett színházi állatoros bálók jóvédelme.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsdéről.

Bpest febr. 21.

Gabonaüzlet. Buzát ma elég jól kínáltak. A vételkedv mérsékelt volt s az irányzat szilárd; elkelt mintegy 20,000 métermázsát itt-ott 5 krral magasabb árak mellett.

Értéktűzlet. Az előtőzsdé tartózkodó magatartást tanúsított s üzletellen volt. Kezdetben kedvezőtlen politikai hírekre lanya volt a megnyitás, de záratkor ismét megszilárdultak az árfolyamok.

Határidőüzlet. A határidőüzlet nyugodt, az árak alig változnak.

Hivatalos jegyzések:

Szokványbuza tavaszre 9.01—9.03 forinton. — Öszre 8.86—8.88 forint. — Tengeri 1887. május—júniusra 6.26—6.27 frton — Zab öszre 6.77—6.80 frton. — Káposztarepeze 11 nyoloz 8 ad—11 négy 8-ad frton.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

NYILTTER.*

Tekintetes Szerkesztő ur! Bees lapja 39-ik számában Henter Géza ur aláírásával közölt nyilatkozatot olvasva, a következő észrevételeim van.

1886. december 23-án tehát azon a napon, melyben Henter József ur elhalt, mélt. Sándor László ur magához hivatott s intézkedett, hogy az elhunytat tisztességes temessen el, azamatnak minden kölkeket méltányos áron, mivel aláírásit ivet indit meg, s a begyűlt összeg fogja fedezni a felmerült költséget. — En a megrendelést azonnal teljesítettem is, s az elhunytak szállásán tisztességes ravatalt állítottam fel. Este ugy 8 óra után sürgősen hívat Henter Géza ur, s azt mondja, hogy egy más fényesebb, az elhunytól méltó tisztelet rendezek, mert a miibe került ő azt fizetni fogja. Másnap r ggel más koporsót és más kölkeket állítottam ki, s felmentem a mlt. alispán urhoz jeleníteni a Henter Géza ur újabb intézkedését, mire azt a feleletet nyertem, hogy akkor bele nem elegeedik, csináljam ugy, a mint az elhunyt fia rendelte, s a már eddig begyűlt 42 ft 41 krt, az illetőknek azonnal vissza is küldi.

Ez a valódi tényállás.

Henter József urat fényesen eltemettem, a temetési költség előleges megállapodás folytán 110 frta ment; ebből mlt. gr. Bethlen Márkus ur egy erdőséztől az én kezemből 35 frtot kűdött, Henter Géza ur fölszólításom után fizetett 30 frtot, a így a feum maradt 45 ft még fizetetlen s ezt a 45 frtot Henter Géza ur kifizethette volna abból az 50 frtból, a melyet e czélra Bethlen Gáborné ó mltsga Bécsből küldött.

Maros-Vásárhelyt, 1887. febr. 20-án.

A tekintetes Szerkesztő urnak alázasat szolgálja,

Gyulai Elek,

temetkezési intézet tulajdonos.

* Ezen rovat tartalmáért nem vállalunk felelősséget. Szerk.

